

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก 2) เพื่อพัฒนาโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก และ 3) เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร และบุคลากรในคณะ/วิทยาลัยที่จัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ 42 แห่ง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการ/คณบดี กรรมการบริหาร อาจารย์ และบุคลากร รวม 568 คน ใช้เครื่องมือ 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและแบบสอบถามผลกระทบการประเมินคุณภาพภายนอกแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับตัวแปรแฝงที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ตัวแปรคือ การบริหารองค์การ พันธกิจอุดมศึกษา วัฒนธรรมองค์การ และชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์การ ซึ่งตัวแปรแฝงดังกล่าววัดได้จากตัวแปรสังเกต จำนวน 16 ตัวแปร มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความเที่ยงตั้งแต่ .90 ขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้โปรแกรม SPSS for Windows วิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลใช้โปรแกรม LISREL 8.80 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุป

ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายนอกมีผลกระทบต่อองค์การใน 4 ด้าน มีผลกระทบต่อพันธกิจอุดมศึกษามากที่สุด ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.81$) รองลงมาคือวัฒนธรรมองค์การ ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.82$) ชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การ ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.80$) และการบริหารองค์การน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.80$) ตามลำดับ

2. การพัฒนาโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่าประกอบด้วยตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ 16 ตัวแปร คือ 1) การบริหารองค์การ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ (1) โครงสร้างองค์การ (2) นโยบายองค์การ (3) งบประมาณ และ (4) บุคลากร 2) พันธกิจอุดมศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ (1) การเรียนการสอน (2) การวิจัย (3) การบริการวิชาการ และ (4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 3) วัฒนธรรมองค์การ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ (1) การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง (2) การทำงานเป็นทีม (3) การมีส่วนร่วม และ (4) การคิดเป็นระบบ 4) ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์การ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ (1) ความสามารถทางวิชาการ (2) ทักษะปฏิบัติ (3) คุณธรรม/จริยธรรม และ (4) ชื่อเสียงองค์การ

3. การตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า

3.1 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลสามารถแสดงหลักฐานความตรงเชิงโครงสร้างคือความตรงเชิงลู่เข้าพบว่า (1) ค่าสถิติ t มีค่า 20.73 ถึง 29.01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่าวัฒนธรรมองค์กร มีค่ามากที่สุดเท่ากับ 0.99 พันธกิจอุดมศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.97 การบริหารองค์การมีค่าเท่ากับ 0.96 และ ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์กร มีค่าเท่ากับ 0.94 ตามลำดับ ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปรมีค่า 0.6 ขึ้นไปและมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงได้แก่ การเรียนการสอนในตัวแปรแฝงพันธกิจอุดมศึกษา และคุณธรรม/จริยธรรมในตัวแปรแฝงชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์กร (3) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์พบว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปโดย การมีส่วนร่วมความเที่ยงในการวัดด้านวัฒนธรรมองค์กรมากที่สุด การเรียนการสอนมีความเที่ยงในการวัดด้านพันธกิจอุดมศึกษามากที่สุด นโยบายองค์กรมีความเที่ยงในการวัดด้านการบริหารองค์การมากที่สุด ทักษะปฏิบัติมีความเที่ยงในการวัดด้านชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์กรมากที่สุด (4) ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝงทุกตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.60 และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ด้วยตัวแปรแฝงทุกตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.5 โดยความเที่ยงของตัวแปรแฝงการบริหารองค์การเท่ากับ 0.91 ความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบเท่ากับ 0.85 และค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.68 ถึง 0.85 ความเที่ยงของตัวแปรแฝงพันธกิจอุดมศึกษาเท่ากับ 0.93 ความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 และค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 0.84 ความเที่ยงของตัวแปรแฝงวัฒนธรรมองค์กรเท่ากับ 0.95 ความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 และค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.84 ถึง 0.89 ความเที่ยงของตัวแปรแฝงชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์กรเท่ากับ 0.93 ความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบเท่ากับ 0.89 และค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.79 ถึง 0.90 แสดงว่าตัวแปรแฝงทั้งหมดมีค่าความเที่ยงสูง และสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละตัวแปรแฝงได้สูง

3.2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามีค่าพารามิเตอร์ในโมเดลเหมาะสมคือ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 78.44 มีค่าสัดส่วนค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.35 แสดงว่าค่าสถิติไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน(GFI) เท่ากับ 0.98 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 มีค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.008 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.025 แสดงว่าโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะ/วิทยาลัยโดยเกี่ยวกับผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก สรุปได้ว่าโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 1) การบริหารองค์การ 2) พันธกิจอุดมศึกษา 3) วัฒนธรรมองค์การ และ 4) ชื่อเสียงภาพลักษณ์/องค์การ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้วัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาในการอภิปรายผลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเกี่ยวกับผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก ส่วนที่สองเกี่ยวกับการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายนอกมีผลกระทบต่อองค์การใน 4 ด้าน คือด้าน พันธกิจ อุดมศึกษามากที่สุด ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.81$) รองลงมาคือวัฒนธรรมองค์การ ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.82$) ชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การ ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.80$) และการบริหารองค์การน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.80$) ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบผลประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกและรอบสอง กับผลประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของคณะ/วิทยาลัยที่จัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ 45 แห่ง อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 พันธกิจอุดมศึกษา ได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.81$) โดยองค์ประกอบย่อยการเรียนการสอนมีค่ามากที่สุด ($\bar{X} = 3.76$, $SD = 0.99$) รองลงมาคือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 0.90$) การบริการวิชาการ ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.8$) และการวิจัยมีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.56$, $SD = 0.84$) แสดงว่าพันธกิจอุดมศึกษาได้รับผลกระทบจากการประเมินคุณภาพภายนอกเพราะเป็นภารกิจหลักของระดับอุดมศึกษาในการสร้างบุคคลเข้าสู่ตลาดแรงงาน และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ให้แก่ชุมชนสังคม และประเทศชาติ ผลการวิจัยในแต่ละด้านนำสู่การอภิปรายผลดังนี้

1.1.1 การเรียนการสอน เป็นการพัฒนานักศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตให้มีความรู้ความสามารถตามความต้องการของชุมชนสังคม และประเทศชาติในอนาคต จำเป็นต้องมีห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา สภาพแวดล้อมที่ดี การให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้ มีการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานจึงมีอิทธิพลต่อการประเมินภายนอก สอดคล้องกับบาวเดน (Boulden, 2011) พบว่าการรับรองของคณะกรรมการกลางในรัฐเคนตักกีส่งผลกระทบท่อครูใน

ทางบวกใน 2 ด้าน คือด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน และพบว่าครูมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงโรงเรียนและสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการอ่านการเขียนและคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับคาร์เพนเตอร์ (Carpenter, 2011) พบว่า ผลกระทบต่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากโครงการบริการการเรียนรู้ที่ไม่แสวงหากำไร ได้แก่ นักวิจัยไม่เชื่อมความสัมพันธ์ของโครงการผ่านสาขาวิชาเนื่องจากนักวิชาการส่วนใหญ่มุ่งเน้นเพียงการศึกษาการจัดการที่ไม่แสวงหากำไร บริการสร้างขีดความสามารถในการเรียนรู้หรือการประเมินผลที่ไม่แสวงหากำไร สอดคล้องกับดเขต (Dyett, 2011) พบว่า การเรียนรู้การพัฒนาการบริหารส่งผลกระทบต่อเพิ่มจำนวนนักเรียนในชุมชนมีการอำนวยความสะดวกสำหรับคนที่เรียนมากขึ้น และมีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับอีลินิค (Elinich, 2011) พบว่า ประเมินผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มการเรียนรู้เทคโนโลยีที่มีต่อพฤติกรรมทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มี 2 ประการ คือ เป็นการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ และความเข้าใจพฤติกรรมการเรียนรู้สำหรับครอบครัว สอดคล้องกับฟอสแนค (Fosnacht, 2011) พบว่า ผลกระทบของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับวิทยาลัยพบว่าส่งผลกระทบต่อเกรดเฉลี่ยของนักเรียนคือมี GPAs ดีขึ้น และขนาดของผลกระทบขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมทางวิชาการ สอดคล้องกับโมโลตสกี (Mototsky, 2011) พบว่า ผลกระทบของการปฏิรูปหลักสูตรวิทยาศาสตร์ต่อการเรียนวิชาฟิสิกส์ใน 4 ด้านคือ 1) ทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่อวิชาฟิสิกส์ 2) การสมัครเรียนทางฟิสิกส์จากนักศึกษา 3) กระบวนการของการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ 4) มุมมองของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนฟิสิกส์ สอดคล้องกับเลมาตรี (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือการเพิ่มมูลค่าของการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการและด้านอื่น เชื่อมโยงกับกระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยงการประกันคุณภาพกับภาระงาน สอดคล้องกับเยาหมิง (Yaoming 2009) พบว่า ผลกระทบของการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามี 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับแกรแฮม (Graham, 2003) พบว่า เทคโนโลยีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภายในองค์กรก่อให้เกิดผลกระทบ 2 ประการ คือ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเกี่ยวกับการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับฟอสแนค (Fosnacht, 2010) พบว่า ผลกระทบของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับวิทยาลัยพบว่าส่งผลกระทบต่อเกรดเฉลี่ยของนักเรียนคือมี GPAs ดีขึ้น และขนาดของผลกระทบขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมทางวิชาการ สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย มี 5 ด้าน คือคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู/อาจารย์ คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา และ คุณภาพชุมชน ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ามีปัจจัยเชิงสาเหตุมี 4 ปัจจัย คือ ลักษณะและกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน และรัฐ ลักษณะและ

กระบวนการปฏิบัติงานของครู ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน ครอบครัว ชุมชน สอดคล้องกับชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2555 อ้างถึงใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2555 ก) กล่าวไว้ว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). มีเป้าหมายการประเมินที่ชัดเจน คือ คุณภาพศิษย์ สอดคล้องกับสมาคมรับรองคุณภาพแอดเวนติส (Adventist Accrediting Association, 2013) มีการประเมินและรับรองการศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ การพัฒนาด้านจิตวิญญาณ การกำกับดูแลองค์การและการบริหาร หลักสูตรการศึกษา ห้องสมุดและศูนย์ทรัพยากรและเทคโนโลยี นโยบายการศึกษา บริการนักศึกษา กายภาพและ สิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไรก็ตามก็ตีจากผลการศึกษาที่ได้พบว่าแตกต่างจาก อมรวิรัช นาคทรพรพ (2550 อ้างถึงใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2550 : 153-185) กล่าวว่า ปัญหาของอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน คือการเรียนการสอนที่ดูจะไม่มีประสิทธิภาพพอเพียงในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพที่ต้องดำรงอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีในประชาคมนานาชาติ มีความตื่นตัวน้อยมากในการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ยังเป็นการสอนแบบครูอาจารย์เป็นศูนย์กลาง (Teacher-Centered Instructional Approach) จึงเสนอวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณค่าที่ยั่งยืนกับผู้เรียนและสังคมโดยการสอนบนฐานวิจัย (Research-Based Teaching) เพื่อให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการคิดค้นหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆอย่างเป็นระบบด้วยตนเอง โดยอาศัยขั้นตอนและกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบเป็นเครื่องมือสำคัญแตกต่างจากวิจารณ์ พานิช (2556 : 139) กล่าวว่า “ครูต้องเปลี่ยนใจตนเองจากเน้นสอนตามข้อกำหนดในเอกสารหลักสูตร เปลี่ยนเป็นทำความเข้าใจกับนักเรียนตนเอง แล้วกำหนดว่าต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้จนเกิดทักษะอะไรบ้าง แล้วจึงร่วมกัน ออกแบบการเรียนรู้ที่นักเรียนทำกิจกรรมหรือโครงการกันเองเป็นส่วนใหญ่ ครูเปลี่ยนตัวเองจากผู้สอนวิชา มาเป็นโค้ชของการฝึกทำโครงการ เพื่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่ปัญญางอกงามจากภายในตัวนักเรียน ไม่ใช่จากครูเอาความรู้เป็นก้อนๆ มาใส่สมอง” การประเมินภายนอกทำให้ผู้บริหาร และคณาจารย์ต้องมีการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนจากเดิมแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเป็นการยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher-Centered) โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นเพียงการบรรยายหน้าชั้นเรียนเท่านั้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวไม่ได้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง เพราะไม่ใช่วิธีการที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือลักษณะของผู้เรียน การศึกษาควรให้ความสำคัญกับ “การเรียน ” มากกว่า “ การสอน ” แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มสมรรถนะในแต่ละบุคคลที่อาจมีความแตกต่างกัน โดยมีหลักการว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริง

ของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี วิทยาลัยมิชชั่น วิทยาลัยเซนต์เทเรซาอินติ เต็มอยู่ในระดับดีแล้วพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีมากในปัจจุบัน

1.1.2 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทยทั้งที่จัดโดยองค์การ ชุมชน และสังคมของ นักศึกษา บุคลากร ทำให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ การเห็นคุณค่าและ ภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทยของนักศึกษา และบุคลากรในองค์การ ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษารอบแรกด้านกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.02 อยู่ในระดับพอใช้ นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วนสำหรับ สถาบันอุดมศึกษา กำหนด ให้เป็นวาระแห่งชาติในการผลิต การพัฒนา รักษาระดับคุณภาพ อาจารย์อุดมศึกษาให้ได้มาตรฐาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ อาจารย์อุดมศึกษามีวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ได้มาตรฐาน เพื่อปฏิบัติภารกิจ “วิจัยในเรื่องที่สอน บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม พบว่ามีการจัดสรร งบประมาณด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น และสนับสนุนบุคลากรให้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม การประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสองเมื่อเปรียบเทียบกับรอบแรกแสดงให้เห็นว่าบทบาทของสถานศึกษาในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมดีขึ้นมาก สอดคล้องกับฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่าผลกระทบของการประกัน คุณภาพ คือการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพ หน่วยประกันคุณภาพภายใน และระบบ กลไกใน การประกันคุณภาพ การนำผลการประเมินภายนอกไปสู่การปรับปรุง การตอบรับจากนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก และการรับรู้ในความสามารถของบัณฑิตจากนายจ้างแล้วนำ ข้อเสนอแนะมาใช้ปรับปรุง สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิง สาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู/อาจารย์ คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา และ คุณภาพชุมชน ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ามีปัจจัย เชิงสาเหตุ คือ ลักษณะและกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน และรัฐ ลักษณะและ กระบวนการปฏิบัติงานของครู ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และลักษณะ และกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน ครอบครัว ชุมชน การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการประเมินรอบสามของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศเต็มอยู่ในระดับดีแล้ว พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีมาก วิทยาลัยเซนต์เทเรซาอินติเต็มอยู่ในระดับพอใช้แล้วพัฒนาขึ้นอยู่ใน ระดับดีมากในปัจจุบัน

1.1.3 การบริการวิชาการ เป็นการสนับสนุนด้านวิชาการแก่หน่วยงาน ภายนอก ชุมชน สังคมอย่างต่อเนื่อง การบูรณาการบริการวิชาการเข้ากับพันธกิจด้านอื่นๆ เพื่อ การแก้ปัญหาให้กับชุมชนสังคม และประเทศชาติโดยใช้องค์ความรู้ และบุคลากรในองค์การ

พบว่า วิทยาลัย/คณะมีการจัดสรรเวลาและงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทำงานด้านการบริการวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก ชุมชน สังคมอย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไทยรอบแรกด้านการบริการวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 อยู่ในระดับพอใช้ ผลการประเมินดังกล่าวนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วนสำหรับสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนด ให้เป็นวาระแห่งชาติในการผลิต การพัฒนารักษาระดับคุณภาพอาจารย์อุดมศึกษาให้ได้มาตรฐาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์อุดมศึกษามีวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ได้มาตรฐาน เพื่อปฏิบัติภารกิจ "วิจัยในเรื่องที่สอน บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สอนในเรื่องที่วิจัย" ผลการประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสองเมื่อเปรียบเทียบกับรอบแรกแสดงให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษามีพัฒนาการด้านบริการวิชาการดีขึ้นสอดคล้องกับปูลี (Poole, 2011) พบว่าข้อตกลงการสร้างแรงจูงใจนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในนอร์ทแคโรไลนามีผลกระทบต่อ การสร้างแรงจูงใจนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในนอร์ทแคโรไลนา และชุมชนในเชิงบวก สอดคล้องกับเยามิ่ง (Yaoming, 2009) พบว่า ผลกระทบของการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามี 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ นางลักษณ์ วิรัชชัย (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย มี 5 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู/อาจารย์ คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา และ คุณภาพชุมชน ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ามีปัจจัยเชิงสาเหตุมี 4 ปัจจัย คือ ลักษณะและกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน และรัฐ ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของครู ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน ครอบครัว ชุมชน สอดคล้องกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี วิทยาลัยมีซัน วิทยาลัยเซนต์เทเรซาอินดี เดิมอยู่ในระดับดีแล้วพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีมากในปัจจุบัน

1.1.4 การวิจัย เป็นการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยของบุคลากร การพัฒนาระบบการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัย การบูรณาการการวิจัยเข้ากับพันธกิจด้านอื่นๆ การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้กับบุคลากร ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ซึ่งแสดงถึงคุณภาพทางวิชาการขององค์กร สอดคล้องกับ วุฒิชัย ธนาพงศธร เอกธิป สุขวารี และกัลญา โอภาสเสถียร (2552) พบว่า ตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พุทธศักราช 2551-2565) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 6 ตัว คือ (1) จำนวนผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์และ/หรือนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ประจำโดยต้องมีการตีพิมพ์เผยแพร่ (2) จำนวนผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (3) จำนวนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระดับชาติ หรือนานาชาติ (4) จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ระดับชาติ หรือ

นานาชาติ (5) จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับอ้างอิงใน Refereed Journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ (6) จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากภายในสถาบัน หรือภายนอกสถาบัน สอดคล้องกับ QS Universities Ranking ที่จัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก โดยใช้ระบบ THE-QS ที่ประเมินด้วยเกณฑ์คุณภาพงานวิจัยโดยผู้ร่วมวิชาชีพ (Peer Review) สาขาวิชาต่างๆ จำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ต่ออาจารย์ และการอ้างอิงผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ พบว่า ปี คริสต์ศักราช 2012-2013 ในประเทศไทยมีเพียงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่อยู่ในอันดับ 351-400 ของโลก หรือการจัดอันดับ QS Asian Universities Ranking ซึ่งเป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียที่ประเมินด้วยเกณฑ์คุณภาพงานวิจัย ซึ่งประเมินโดยผู้ร่วมวิชาชีพ (Peer Review) จำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ต่ออาจารย์ และการอ้างอิงผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ พบว่าปี คริสต์ศักราช 2012-2013 ในประเทศไทยมีเพียง 3 แห่งที่อยู่ในอันดับ 1 – 100 ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่อยู่ในอันดับ 55 มหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในอันดับ 61 และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในอันดับ 82 (TSL Education Ltd., 2013 C) สอดคล้องกับเยาหมิง (Yaoming, 2009) พบว่า ผลกระทบของการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามี 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู/อาจารย์ คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา และ คุณภาพชุมชน ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ามีปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ ลักษณะและกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน และรัฐ ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของครู ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน ครอบครัว ชุมชน แตกต่างจากคาร์เพนเตอร์ (Carpenter, 2011) พบว่า ผลกระทบต่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากโครงการบริการการเรียนรู้ที่ไม่แสวงหากำไร ได้แก่ นักวิจัยไม่เชื่อมความสัมพันธ์ของโครงการผ่านสาขาวิชาเนื่องจากนักวิชาการส่วนใหญ่มุ่งเน้นเพียงการศึกษา การจัดการที่ไม่แสวงหากำไร บริการสร้างขีดความสามารถในการเรียนรู้หรือการประเมินผลที่ไม่แสวงหากำไร สอดคล้องกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี วิทยาลัยมีชชนันต์เดิมอยู่ในระดับพอใช้แล้วพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหาสารคามเดิมอยู่ในระดับพอใช้แล้วพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีมากในปัจจุบัน

1.2 วัฒนธรรมองค์กร ได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.82$) โดยมีองค์ประกอบย่อยการทำงานเป็นทีมมีค่ามากที่สุด ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.88$) รองลงมาคือ การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.86$) การมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.87$) และการคิดเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.85$) แสดงว่าวัฒนธรรมองค์กรได้รับผลกระทบจากการประเมินคุณภาพภายนอกเพราะองค์การถือเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม เป็นที่พึ่งทางความรู้

ความคิด การมีน้ำใจเสียสละและการมีส่วนร่วมกับสังคม เป็นที่พึงของสังคมองค์การที่มีวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานย่อมพัฒนาคุณภาพดีกว่า นำสู่การอภิปรายผลดังนี้

1.2.1 การทำงานเป็นทีม เป็นการช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมต่างๆตามพันธกิจขององค์การ ปลุกฝัง/ส่งเสริมความรู้ ค่านิยม และทักษะการทำงานเป็นทีม มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการทำงานเพื่อความสำเร็จขององค์การสอดคล้องกับไวแลนด์ (Wyland, 2011) พบว่าการปฏิบัติงานแบบโรงเรียนมีความขัดแย้ง (SWC) จะมีผลกระทบต่อการทำงานในเชิงลบ แต่การปฏิบัติงานแบบโรงเรียนมีการสนับสนุน (SWF) จะมีผลกระทบเชิงบวกโดยบุคลากรจะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือพฤติกรรมการอุทิศตนในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อประโยชน์ในองค์การสอดคล้องกับเยาหมิง (Yaoming, 2009) พบว่า ผลกระทบของการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามี 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพ คือการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพ หน่วยประกันคุณภาพภายใน และระบบ กลไกในการประกันคุณภาพ การนำผลการประเมินภายนอกไปสู่การปรับปรุง การตอบรับจากนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก และการรับรู้ในความสามารถของบัณฑิตจากนายจ้างแล้วนำข้อเสนอแนะมาใช้ปรับปรุง สอดคล้องกับ กิตติยา สีส่อน (2547) พบว่า โมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ระดับคณะวิชาของกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพด้วยตัวแปรแฝงภายนอก 6 ตัว คือทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายใน การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ความพร้อมด้านทรัพยากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมคุณภาพ และภาวะผู้นำสอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2555) พบว่า การประเมินคุณภาพภายนอกมีผลกระทบต่อบุคลากรในองค์การช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมตามพันธกิจต่างๆที่เป็นหมายขององค์การมากที่สุดด้วยเหตุที่ ในการประเมินภายนอกรอบสองมีการประเมินผลการทำงานเป็นทีมแฝงอยู่ในมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ และมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สำหรับการประเมินภายนอกรอบสามแฝงอยู่ในในตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงชุมชน หรือองค์กรภายนอก ตัวบ่งชี้ที่ 10 การส่งเสริมสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 18 ผลการชั้นนำ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาของสังคมในด้านต่างๆ สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวว่า การศึกษามีเป้าหมายเพื่อฝึกฝนคนรุ่นหลังให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านปัญญา (Intellectual) อารมณ์ (Emotional) สังคม (Social) และจิตวิญญาณ (Spiritual) ต้องเป็นการเรียนรู้ในมิติเชิงศีลธรรมและคุณค่า เช่น มีเมตตากรุณา ความยุติธรรมในสังคม การแสวงหาความจริง ด้วยผลลัพธ์เชิงบูรณาการเช่นนี้ไม่สามารถบรรลุได้ด้วยการเรียนรู้แบบแยกส่วน ต้องเรียนรู้แบบบูรณาการแบบที่ออกมาจากข้างในของแต่ละบุคคลการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายเช่นนี้ ต้องทั้งเรียนเดี่ยว และเรียนเป็นทีม ทั้งเรียนโดยลงมือทำ และโดยการทบทวนไตร่ตรองสะท้อนความคิด

เป็นการเรียนรู้ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน ต้องทำความเข้าใจ กระตุ้นให้ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ การนำกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้นของการดำเนินงาน จะช่วยให้ทีมงานมองเห็นภาพรวมของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้านที่ต้องการ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีนธ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ มีผลการประเมินภายนอกกรอบสามในตัวเองซึ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นที่มออยู่ในระดับดีมาก

1.2.2 การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องทำให้องค์การเกิดการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้น มีการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อนต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับ อตุลย์ วิริยเวชกุล (2550) โดยได้มีผลกระทบต่อการค้นหาแนวคิด/ทฤษฎี/วิธีปฏิบัติใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดด้วยเหตุที่การประเมินรอบแรกเป็นการประเมินแบบกัลยาณมิตร เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ที่ต้องเน้นคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งเป็นการเดินมาถูกทางแล้ว เพราะถ้าวัฒนธรรมคุณภาพฝังรากลึกลงไปในมหาวิทยาลัยได้ ก็จะง่ายต่อการพัฒนาคุณภาพในอนาคต สอดคล้องกับชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์(อ้างถึงในสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2553 ข) กล่าวไว้ว่าการที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง ผู้บริหาร ครู อาจารย์แต่ละท่าน ผู้เรียนแต่ละคนจะมีคุณภาพหรือไม่นั้น ย่อมสะท้อนให้เห็นคุณภาพแห่งเรียนรู้ของสถานศึกษานั้นๆ ด้วย จึงกล่าวได้ว่า คุณภาพคือ ภาพคุณ ซึ่งหมายถึง คุณภาพเป็นภาพสะท้อนของปัจเจกชน นั่นคือ แต่ละปัจเจกจะต้องตระหนักรู้ และร่วมรับผิดชอบในการสร้าง "วิถีชีวิตคุณภาพ" ทั้งนี้หมายรวมถึงกระบวนการคิด การพูด การกระทำและการตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่วัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับบัญชา แสงหิรัญ(อ้างถึงในสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2550 ค) กล่าวไว้ว่า ในอดีตเมื่อมีการประเมินมักจะเป็นไปในลักษณะผักชีโรยหน้า แต่ในยุคปัจจุบันเราประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง จะทำให้เรารู้จักตนเองมากขึ้น จากผลการประเมินจะนำมาพัฒนา นำมาปรับแก้ และวางแผนพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป ระบบการประเมินก็เหมือนกับการวางแผนและดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรมตามแผนที่กำหนดไว้ และจะต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพราะความเป็นเลิศเป็นสิ่งที่ไม่มีจุดสิ้นสุด สอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2555 ข) ซึ่งกำหนดให้ในการประเมินภายนอกกรอบสามมีตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงชุมชน หรือองค์กรภายนอก ตัวบ่งชี้ที่ 10 การส่งเสริมสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 18 ผลการชี้้นำ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาของสังคมในด้านต่างๆ สอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2556) กล่าวไว้ว่า ควรให้มีการเรียนรู้เรื่องกระบวนการ

คุณภาพ (Plan-Do-Check-Act) ทั้งในกลุ่มผู้เรียน คณาจารย์ และบุคลากร เพราะในภาวะการณ์ปัจจุบันการจัดการศึกษามีความเสี่ยงหลายประการ เช่น จัดการศึกษาได้ ไม่ตรงกับความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชนทั้งในประเทศและในโลก บัณฑิต ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันที หลังสำเร็จการศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดต้องเสียเวลา และงบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งงานอีกรอบหนึ่งจึงเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา ควรใช้เลิร์นนิ่งบายดูอิง (Learning by Doing) ในสถานการณ์จริง ฝึกปฏิบัติในการกิจจริงในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับเบาดเดน (Boulden, 2011) พบว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงโรงเรียนและสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการอ่านการเขียนและคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับโมโลตสกี (Molotsky, 2011) พบว่าผลกระทบของการปฏิรูปหลักสูตรวิทยาศาสตร์ต่อการเรียนวิชาฟิสิกส์คือกระบวนการของการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับพูล (Poolc, 2011) พบว่า ข้อตกลงการสร้างแรงจูงใจนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในนอร์ทแคโรไลนามีผลกระทบต่อการสร้างแรงจูงใจนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในนอร์ทแคโรไลนา และชุมชนในเชิงบวก สอดคล้องกับ เลมาตรี (Lemaitre, 2010) ที่พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัยคือการเชื่อมโยงกับกระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยงการประกันคุณภาพกับภาระงาน สอดคล้องกับเยามิ่ง (Yaoming, 2009) พบว่า การประเมินผลระดับปริญญาตรีการเรียนการสอนมาตรฐานการเรียนการสอนของครู มีผลกระทบ 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพ คือการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพหน่วยประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษามีปัจจัยเชิงสาเหตุมี 4 ปัจจัย คือ (1) ลักษณะและกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน และรัฐ (2) ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของครู (3) ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร (4) ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน ครอบครัว ชุมชน สอดคล้องกับกิตติยา สืออ่อน (2547) พบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายใน ระดับคณะวิชาของกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีตัวแปรแฝง คือ การทำงานแบบวงจรคุณภาพ สอดคล้องกับรุจา รอดเข็ม (2547) พบว่า วัฒนธรรมองค์การ บรรยากาสองค์การ มีอิทธิพลต่อการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น วิทยาลัยบรมราชชนนีอุดรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี วิทยาลัยมิชชั่น วิทยาลัยเซนต์เทเรซาอินดี มีผลการประเมินภายนอกรอบสามในตัวเองชี้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับดีมาก

1.2.3 การมีส่วนร่วมโดยบุคลากรในองค์กรในการกำหนดหรือปรับเปลี่ยน วิสัยทัศน์ขององค์กร ร่วมมือกันปรับปรุงการทำงานในทุกพันธกิจ และร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอก ชุมชนสังคมในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาคุณภาพดีขึ้น สอดคล้องกับ Boulden (2011) พบว่า การรับรองของคณะกรรมการกลางในรัฐเคนด็ีกก็ส่งผล กระทบต่อครูในทางบวกใน 2 ด้าน คือด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน และพบว่าครูมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงโรงเรียนและสามารถ ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการอ่านการเขียนและคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับเลมาตรี (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือ มีการพัฒนาระบบข้อมูลสาธารณะที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและจุดเน้นของการตัดสินใจเชิงนโยบาย การเพิ่มมูลค่าของการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการและด้านอื่น เชื่อมโยงกับ กระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยงการประกันคุณภาพกับภาระ งาน สอดคล้องกับ ฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพ คือการ ปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพ หน่วยประกันคุณภาพภายใน และระบบ กลไกในการประกัน คุณภาพ การนำผลการประเมินภายนอกไปสู่การปรับปรุง การตอบรับจากนักศึกษา การ เปลี่ยนแปลงในเชิงบวก และการรับรู้ในความสามารถของบัณฑิตจากนายจ้างแล้วนำข้อเสนอแนะ มาใช้ปรับปรุง สอดคล้องกับ กิตติยา สีอ่อน (2547) โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกัน คุณภาพภายในมี ตัวแปรแฝง 4 ตัว คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การ บริหารแบบกระจายอำนาจ การทำงานแบบวงจรคุณภาพ และความพึงพอใจของบุคลากร สอดคล้องกับวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ มีผลการประเมิน ภายนอกครอบคลุมในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดีมาก

1.2.4 การคิดเป็นระบบ เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นใน องค์กรเพื่อปรับปรุงแก้ไขระบบ การสร้างระบบและกลไกเพื่อการขับเคลื่อนการทำงานในทุก พันธกิจ การมีแนวปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และการใช้ฐานข้อมูลเพื่อ การตัดสินใจในการพัฒนาองค์กรสอดคล้องกับ เบาเดน (Boulden, 2011) พบว่าการรับรอง สถาบันของคณะกรรมการกลางในรัฐเคนด็ีกก็ส่งผลกระทบต่อครูในทางบวกใน 2 ด้าน คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับเลมาตรี (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือมีการพัฒนาระบบข้อมูลสาธารณะที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและจุดเน้นของการตัดสินใจ เชิงนโยบาย การเพิ่มมูลค่าของการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการและด้านอื่น เชื่อมโยง กับกระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยงการประกันคุณภาพ กับภาระงาน สอดคล้องกับ ภัทราวดี มากมี (2552) พบว่า การพัฒนารูปแบบการวัด ประสิทธิภาพองค์กรสำหรับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในระดับบุคคล ตัวบ่งชี้ทุกตัวมี

ความสำคัญอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยตัวบ่งชี้คุณภาพกระบวนการจัดการภายในมีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับ กิตติยา สีอ่อน (2547) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในมีตัวแปรแฝงภายนอก 6 ตัว คือทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายใน การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ความพร้อมด้านทรัพยากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมคุณภาพ และภาวะผู้นำ มีตัวแปรแฝงภายใน 4 ตัว คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารแบบกระจายอำนาจ การทำงานแบบวงจรคุณภาพ และความพึงพอใจของบุคลากร สอดคล้องกับ รุจา รอดเข็ม (2547) พบว่า รูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีตัวแปรสาเหตุ 11 ตัว คือ โครงสร้างองค์การ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายนอก วัฒนธรรมองค์การ บรรยากาศองค์การ ความผูกพันกับองค์การ แรงจูงใจ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำและการบริหาร การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี มีผลการประเมินภายนอกรอบสามในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเป็นระบบอยู่ในระดับดีมาก

1.3 ชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การ ได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.80$) โดยมีองค์ประกอบย่อยคุณธรรม/จริยธรรมมีค่ามากที่สุด ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.95$) รองลงมาคือทักษะปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.83$) ชื่อเสียงองค์การ ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 0.89$) และความสามารถทางวิชาการมีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.54$, $SD = 0.79$) แสดงว่าชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การได้รับผลกระทบจากการประเมินคุณภาพภายนอกนำสู่การอภิปรายผลดังนี้

1.3.1 คุณธรรม/จริยธรรม เป็นการทำกิจกรรมที่มุ่งช่วยเหลือ หรือเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคมเป็นหลักมากที่สุดด้วยเหตุที่ทุกสถานศึกษามีเป้าหมายที่จะพัฒนาความประพฤติปฏิบัติที่ดีของบัณฑิต และบุคลากรในองค์การที่มีกิจกรรมที่มุ่งช่วยเหลือมุ่งประโยชน์ต่อชุมชน สังคมเป็นหลัก ทำให้ได้รับการยกย่องชมเชยจากหน่วยงานภายนอก ชุมชนสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่พบการกระทำผิดคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถาบันอุดมศึกษาต้องมีกระบวนการขัดเกลาเพื่อพัฒนานักศึกษาและบุคลากรให้มีพฤติกรรม และความคิดที่ตรงตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ เพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดีต่อไป สอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2549) กล่าวไว้ว่าการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณธรรมควรประกอบด้วยคุณธรรมที่พึงประสงค์ อย่างน้อย 8 ประการ คือ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความมีน้ำใจ ความไม่ทอดทิ้งกัน ความมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อส่วนรวม 3) มีความขยันขันแข็ง อดทน อดกลั้น พึ่งตนเองได้ ไม่มีมัวเมาใน

อบายมุข 4) มีสัมมาชีพ มีความพอเพียง 5) มีความเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคน สามารถรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำอย่างเสมอภาค 6) อนุรักษ์วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ มีการใช้อย่างเป็นธรรม และยั่งยืน 7) มีความยุติธรรม และแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และ 8) มีการพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ศึกษาคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ สรุปได้ว่าควรประกอบด้วย 5 มิติ คือ (1) มิติด้านร่างกาย มีสุขภาพ ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีการพัฒนาการในด้านร่างกายและสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์ในแต่ละช่วงวัย (2) มิติด้านจิตใจ รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมต่างๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี (3) มิติด้านความรู้ สามารถรู้สึกในแก่นสาระของวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิงสหวิทยาการและเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ไกลโดยสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตที่จะมาถึงได้ (4) มิติด้านทักษะความสามารถ มีทักษะในด้านการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะการอาชีพ ทักษะทางสุนทรีย์ และทักษะการจัดการที่ดี และ (5) มิติด้านลักษณะชีวิต มีความขยันอดทน ทุ่มเท ทำงานหนัก มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์มีวิสัยทัศน์ ทำทุกอย่างอย่างเต็มที่ มีจิตสำนึกประชาธิปไตยเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกต่อผู้อื่นและส่วนรวม รวมทั้งมีลักษณะชีวิตแห่งความประหยัขออดออมสอดคล้องกับการศึกษาของภัทราวดี มากมี (2552) รุจา รอดเข้ม (2547) มนตรี จุฬาวังนทล (2543) พบว่าบุคลากรที่ได้ทำกิจกรรมที่มุ่งช่วยเหลือ หรือเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคมเป็นหลัก ทำให้ได้รับการยอมรับ ยกย่องชมเชยจากหน่วยงานภายนอก ชุมชน สังคม ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ควรพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อชี้แนะสถาบันอุดมศึกษาสำหรับเตรียมพร้อมในการสร้างคนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะสามารถมีชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี มีผลการประเมินภายนอก รอบสามในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม/จริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก

1.3.2 ทักษะปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติงานของบัณฑิตเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บัณฑิต ชุมชน สังคม บุคลากรในองค์กรมีชื่อเสียง/ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก ชุมชน สังคม การได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก และการมีแนวทางการปฏิบัติงานใหม่ๆ หรือนวัตกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และมีผลงานที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอกองค์กรจะ ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และบุคลากร เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนบางสถาบันกำหนดอัตลักษณ์บัณฑิตไว้ว่าพร้อมปฏิบัติงาน หรือ ready to work ทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว

รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ และความชำนาญในการปฏิบัติจนเป็นที่เชื่อถือและยอมรับ ย่อมมาจากการปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ แสดงให้เห็นความสามารถในการสร้างบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ อีกด้วย สอดคล้องกับ แกรแฮม (Graham, 2003) พบว่า เทคโนโลยีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภายในองค์กรก่อให้เกิดผลกระทบ คือ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเกี่ยวกับการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพ คือการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพ หน่วยประกันคุณภาพภายใน และระบบ กลไกในการประกันคุณภาพ การนำผลการประเมินภายนอกไปสู่การปรับปรุง การตอบรับจากนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก และการรับรู้ในความสามารถของบัณฑิตจากนายจ้างแล้วนำข้อเสนอแนะมาใช้ปรับปรุง สอดคล้องกับ ฟอสแนค (Fosnacht, 2011) พบว่า ผลกระทบของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับวิทยาลัยพบว่า ส่งผลกระทบต่อเกรดเฉลี่ยของนักเรียนคือมี GPAs ดีขึ้น และขนาดของผลกระทบขึ้นอยู่กับมีส่วนร่วมทางวิชาการ สอดคล้องกับ ไวลแลนด์ (Wyland, 2011) พบว่า ผลกระทบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในการปฏิบัติงานแบบ การปฏิบัติงานแบบโรงเรียนมีความชัดเจน และการปฏิบัติงานแบบโรงเรียนมีการสนับสนุนพบว่า การปฏิบัติงานแบบโรงเรียนมีความชัดเจน (SWC) จะมีผลกระทบต่อการทำงานในเชิงลบ แต่การปฏิบัติงานแบบโรงเรียนมีการสนับสนุน (SWF) จะมีผลกระทบเชิงบวกโดยบุคลากรจะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือหรือพฤติกรรมการอุทิศตนในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อประโยชน์ในองค์กร สอดคล้องกับ กิตติยา สีอ่อน (2547) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในมีตัวแปรแฝงภายนอก คือ การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ตัวแปรแฝงภายใน คือ ความพึงพอใจของบุคลากร สอดคล้องกับ สุมนา โสทธิผลอนันต์ (2549) พบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพของวิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ มิติการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีผลการประเมินภายนอกครอบคลุมในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับ ดีมาก

1.3.3 ชื่อเสียงขององค์กรการ เป็นผลรวมของภาพลักษณ์ที่เกิดจากผลการดำเนินงานในองค์กร การได้รับรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณยกย่องชมเชยจากหน่วยงานภายนอกองค์กร การที่บุคลากรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของสภาวิชาชีพ/สมาคมวิชาชีพ และมีผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาชุมชน สังคม ในการพิจารณาเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา หรือผู้ประกอบการในส่วนหนึ่งจะพิจารณาจากชื่อเสียงขององค์กรดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีหน่วยงานจัดอันดับชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก เช่น ระบบ THE-QS ที่ประเมินชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษา (World Reputation Ranking) ด้วยตัวบ่งชี้ 2 ตัว คือ (1) ชื่อเสียงจากการสอน (Teaching) และ (2) ชื่อเสียงจากงานวิจัย (Research)

ในปีคริสต์ศักราช 2013 ตัวอย่าง เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้รับการจัดอยู่ในอันดับ 1 ของโลก เพราะมีชื่อเสียงด้านการสอน และการวิจัย ผลงานทั้ง 2 ด้านถูกนำไปใช้ทั่วโลก อีกทั้งเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่ที่สุดในสหรัฐฯ ได้รับการบริจาคทางการเงินสนับสนุนการศึกษาจากทั่วโลก มีศิษย์เก่า และคณาจารย์ได้รับรางวัลโนเบลมากกว่า 40 คน (TSL Education Ltd., 2013 A). สอดคล้องกับแกรแฮม (Graham, 2003) พบว่า เทคโนโลยีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภายในองค์กรก่อให้เกิดผลกระทบ 2 ประการ คือ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเกี่ยวกับการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพ คือการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพ การนำผลการประเมินภายนอกไปสู่การปรับปรุง การตอบรับจากนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก สอดคล้องกับ เลมาตริ (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือมีการพัฒนาระบบข้อมูลสาธารณะที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและจุดเน้นของการตัดสินใจเชิงนโยบาย สอดคล้องกับ ชวัช ฤตมณี (2550) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพองค์กร คือ ความมีประสิทธิภาพ การรักษาสภาพองค์กร และความพึงพอใจต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย คือ คุณภาพสถานศึกษา สอดคล้องกับ วุฒิชัย ธนาพงศธร เอกธิป สุขวารี และกัญญา โอภาสเสถียร (2552) พบว่า ตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พุทธศักราช 2551-2565) คือ จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ระดับชาติ หรือนานาชาติ จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับอ้างอิงใน Refereed Journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ สอดคล้องกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี มีผลการประเมินภายนอกครอบคลุมในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเสียงองค์กรอยู่ในระดับดีมาก

1.3.4 ความสามารถทางวิชาการเป็นการเขียนหนังสือ ตำรา มีการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา มีการริเริ่มสร้างสรรค์รูปแบบการทำงานที่แปลกใหม่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการกับองค์กรภายนอกเป็นการสร้างมูลค่าให้กับองค์กร สามารถเปลี่ยนเป็นสินทรัพย์เพื่อใช้จ่ายในสถาบันได้ อีกทั้งบุคลากรที่มีความสามารถสร้างสรรค์ผลงานวิชาการดังกล่าวย่อมจะเป็นที่ต้องการของแวดวงวิชาการซึ่งมักจะได้รับเชิญเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น สอดคล้องกับ แกรแฮม (Graham, 2003) พบว่า เทคโนโลยีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภายในองค์กรก่อให้เกิดผลกระทบ 2 ประการ คือ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเกี่ยวกับการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เลมาตริ (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือ การพัฒนาทางวิชาการและด้านอื่น เชื่อมโยงกับกระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และ

เชื่อมโยงการประกันคุณภาพกับภาระงาน สอดคล้องกับ สุมนา โสทธิผลอนันต์ (2549) พบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพของวิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ มิติการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับ ชวีช กรุดมณี (2550) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในภาพรวมระดับบุคคล คือ แรงจูงใจในการทำงาน การมุ่งเน้นผลงาน สอดคล้องกับนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย คือ คุณภาพครู อาจารย์ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า มีปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับวุฒิชัย ธนาพงศธร เอกธิป สุขวารี และกัลญา โอภาสเสถียร (2552) พบว่า ตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พุทธศักราช 2551-2565) ประกอบด้วย 6 ตัว คือ (1) จำนวนผลงานวิจัยงานสร้างสรรค์และ/หรือนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ประจำโดยต้องมีการตีพิมพ์เผยแพร่ (2) จำนวนผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (3) จำนวนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระดับชาติ หรือนานาชาติ (4) จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ระดับชาติ หรือนานาชาติ (5) จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับอ้างอิงใน Refereed Journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ (6) จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากภายในสถาบัน หรือภายนอกสถาบัน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี มีผลการประเมินภายนอกกรอบสามในตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับดีมาก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2556 ก; สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2556 ข)

1.4 การบริหารองค์การได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.80$) โดยมีองค์ประกอบย่อยนโยบายองค์การมีค่ามากที่สุด ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.87$) รองลงมาคือบุคลากร ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.84$) งบประมาณ ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.88$) และโครงสร้างองค์การมีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 0.92$) แสดงว่าการบริหารองค์การได้รับผลกระทบจากการประเมินคุณภาพภายนอกเพราะสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องมีระบบการบริหารและการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมไปสู่การปฏิบัติอย่างมีเอกภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่กำหนด มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานสถาบัน และการบริหารและการจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคมภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยในแต่ละด้านนำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1.4.1 นโยบายองค์กรการ เป็นการกำหนดนโยบาย และ ประกาศนโยบายให้ทุกคนในองค์กรรับทราบ การจัดทำแผนงานโครงการ การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ การนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายใน การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาใช้ในการจัดทำแผนงาน การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการได้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนด การนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการประเมินแผนงาน/โครงการไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาแผนงาน/โครงการ และการประเมินผล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรให้มีคุณภาพสอดคล้องกับ เลมาตรี (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือมีการพัฒนาระบบข้อมูลสาธารณะที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและจุดเน้นของการตัดสินใจเชิงนโยบาย สอดคล้องกับ เยาหมิง (Yaoming, 2009) พบว่า ผลกระทบของการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามี 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ชวัช ฤตมณี (2550) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์กรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิภาพองค์กรได้ร้อยละ 72.4 คือ ความสัมพันธ์กับชุมชน โครงสร้างองค์กร นโยบายและการปฏิบัติ ทรัพยากรและเทคโนโลยี สอดคล้องกับ กิตติยา สีสอน (2547) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในมีตัวแปรแฝงภายนอกคือ ภาวะผู้นำ มีตัวแปรแฝงภายใน คือ การบริหารแบบกระจายอำนาจ สอดคล้องกับ รุจา รอดเข็ม (2547) พบว่า รูปแบบการประเมินประสิทธิภาพของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีตัวแปรสาเหตุ คือการบริหารเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำ การบริหารการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ พงษ์เทพ เทพกาญจนา (2555) กล่าวไว้ว่า ในยุคปัจจุบันการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคน มากกว่าจำนวนคนและทรัพยากรเช่นในอดีต ซึ่งในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศ เกี่ยวข้องกับบุคลากรและผู้เรียนจำนวนหลายล้านคน ประกอบกับผลสรุปของการศึกษาไทยที่ผ่านมา คือ ใช้เวลาเรียนมาก เรียนรู้ได้น้อย มีความเครียด และคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาดำ ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ จึงเน้นย้ำให้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนแนวทางวิธีการทำงานให้เหมาะสม และต้องมีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย ด้านอื่นด้วย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และขับเคลื่อนการทำงานอย่างจริงจัง สำหรับนโยบายที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและขับเคลื่อนการทำงาน ได้แก่ (1) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้ศึกษาประกอบด้วย การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับอุปสงค์ทั้งภายในประเทศและระดับสากล การปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกประชาธิปไตย โดยให้ดำเนินการเรื่องการปฏิบัติธรรมของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา (2) การสร้างโอกาสทาง

การศึกษาประกอบด้วย สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ หุพพลภาพ โดยให้มีการขยายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มดังกล่าวอย่างทั่วถึง การศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ควรส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย การนำสันติสุขสู่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นให้ทุก สถานศึกษาต้องไม่มียาเสพติด การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา การวิจัยและพัฒนา การวิจัยให้มุ่งเน้นงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อภาคการผลิต หรือภาคอื่นๆ ได้จริง กองทุนตั้งตัวได้ การผลักดันการปฏิรูปการเมืองเพื่อให้มีรัฐธรรมนูญของประชาชนงบประมาณ ให้เร่งรัดดำเนินการให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ การบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวง/ หน่วยงานอื่นในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายองค์การ อยู่ในระดับดี มาก

1.4.2 บุคลากรเป็นการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในองค์การทุกระดับทั้ง ในระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินบุคลากรทุกระดับ การนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาบุคลากรและ การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเป็นธรรม และการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าขององค์การ สอดคล้องกับสมาคมรับรองคุณภาพแอดเวนติส (Adventist Accrediting Association, 2013) มีการประเมินและรับรองการศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คณะและ บุคลากร สอดคล้องกับ กิตติยา สีอ่อน (2547) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกัน คุณภาพภายในมีตัวแปรแฝงภายนอก คือ การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร มีตัวแปรแฝงภายใน คือ ความพึงพอใจของบุคลากร สอดคล้องกับสุมนา โสทธิผลอนันต์ (2549) พบว่า ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพของวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ มิติการสนับสนุนและส่งเสริม จากผู้บริหารของวิทยาลัยให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มิติการ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อการประกันคุณภาพ และ มิติการบริหารจัดการในกระบวนการ ประกันคุณภาพ สอดคล้องกับ นางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุ คุณภาพการศึกษาไทย คือ คุณภาพครู/อาจารย์ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า มีปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับสำนักงานสำนัก นายกรัฐมนตรี (2555) ได้ัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการ พัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการทัศน์การพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พุทธศักราช 2555-2559) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศ

ในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ "สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง" ภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่ภารกิจและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส ยึดประโยชน์ส่วนรวม และเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาประเทศสอดคล้องกับความเห็นผู้บริหารองค์การพบว่าการสร้างความมีส่วนร่วมในองค์การเพื่อให้สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทั้งการด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความร่วมมือส่วนร่วมรับผิดชอบในทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์การอยู่ในระดับดีมาก

1.4.3 งบประมาณ เป็นกรดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกขององค์การมีการกำหนดและการควบคุมให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพียงพอสำหรับพันธกิจทุกด้าน การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้องค์การมีคุณภาพสอดคล้องกับ เลมาตรี (Lemaitre, 2010) พบว่าผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือมีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและจุดเน้นของการตัดสินใจเชิงนโยบาย การเพิ่มมูลค่าของการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการและด้านอื่น เชื่อมโยงกับกระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยงการประกันคุณภาพกับภาระงาน สอดคล้องกับ สมาคมรับรองคุณภาพแอดเวนติส (Adventist Accrediting Association, 2013) มีการประเมินและรับรองการศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ การเงิน โครงสร้างทาง

การเงิน ห้องสมุดและศูนย์ทรัพยากรและเทคโนโลยี กายภาพและ สิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับอัมมาร สยามวาลา ติลกะ ลัทธพิพัฒน์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2554) พบว่า ความเชื่อที่ว่าความล้มเหลวของการศึกษาไทยมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็น แต่จากการศึกษาของพบว่าเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง เพราะในช่วงเกือบ 10 ปีที่ผ่านมา งบประมาณกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มขึ้นประมาณ 2 เท่า จนในปัจจุบันสัดส่วนงบประมาณด้าน การศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และงบประมาณด้านการศึกษาต่อ งบประมาณรวมของไทยอยู่ที่ร้อยละ 4 และร้อยละ 20 ตามลำดับ ซึ่งไม่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ใน ภูมิภาคเดียวกัน สอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2552) พบว่า งบประมาณมีผลกระทบต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ต้อง มีงบประมาณเพียงพอสำหรับพันธกิจทุกด้านมากที่สุดด้วยเหตุที่ภายหลังสิ้นสุดการประเมิน ภายนอกรอบสอง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2552 : 68) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลในขณะนั้นว่าควรมีการนำปัจจัยด้านคุณภาพเป้าหมาย และรูปแบบ หรือกลุ่มของสถาบัน อุดมศึกษามาเป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาจัดสรร งบประมาณสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับชวีช กรุดมณี (2550) พบว่า ปัจจัยที่ ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์กรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิภาพองค์กรได้ ร้อยละ 72.4 คือ 1) ความสัมพันธ์กับชุมชน 2) โครงสร้างองค์กร 3) นโยบายและการปฏิบัติ 4) ทรัพยากรและเทคโนโลยี สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณอยู่ใน ระดับดีมาก

1.4.4 โครงสร้างองค์กร เป็นระบบสายการบังคับบัญชา ทุกระดับของ องค์กร การจัดทำแผนอัตรากำลังบุคลากรตามความต้องการขององค์กร และการปรับเปลี่ยน โครงสร้างองค์กรจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทำให้สามารถ ดำเนินงานประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ด้านเกี่ยวกับการบริหารองค์กรในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการปรับโครงสร้าง องค์กร (Reorganization) มีความสำคัญและจำเป็นเพราะความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้น และเลือกใช้วิธีการอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลกระทบในทางลบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุดมักทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน บุคลากรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ขององค์กรมากที่สุดด้วยเหตุที่ระบบ สายการบังคับบัญชา และแผนอัตรากำลังบุคลากรที่ได้ กำหนดรายละเอียดในการทำงานไว้เป็นอย่างดี เป็นสายลักษณะอักษร ออกกฎเกณฑ์การทำงาน ไว้อย่างครอบคลุม จะทำให้บุคลากรสามารถทำงานได้ตามหลักเกณฑ์ขององค์กร เป็น ความสำคัญเนื่องจากโครงสร้างในการทำงานถือเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการดำเนินงานของ องค์กรต่างๆ การจัดวางโครงสร้างที่ดีและเหมาะสมย่อมทำให้การดำเนินงานด้านต่างๆ ของ

องค์การเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกต่างๆ เพื่อให้องค์การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ ทั้งนี้การบริหารสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความเป็นองค์การ ให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยทุกองค์ประกอบ เช่น สนับสนุนความหลากหลายด้านความคิดสร้างสรรค์ ใช้หลักความยืดหยุ่นและอาศัยข้อมูลตัดสินใจ จากรายงานการสังเคราะห์การประเมินภายนอกกรอบแรกด้านการบริหารจัดการได้คะแนนเท่ากับ 2.44 อยู่ในระดับพอใช้ บางสถาบันยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพเป็นการเฉพาะ จึงมีข้อเสนอแนะผู้บริหารให้นำผลการประเมินไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วนสำหรับสถาบันอุดมศึกษา อาทิ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ เร่งรัดการปรับปรุงกฎกระทรวง ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพมีเอกภาพ ทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก รวมทั้งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพที่ครบถ้วนทั้งระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบการติดตามคุณภาพ และระบบการประเมินคุณภาพ อีกทั้งมีการดำเนินการประกันคุณภาพ ด้วยการวิจัยสถาบัน การประเมินและการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เร่งรัดให้มีการประกันคุณภาพ และมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา แก้ปัญหาหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านแผนและด้านประกันคุณภาพทำงานไม่สอดคล้องกัน นักศึกษาไม่ได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสองเมื่อเปรียบเทียบกับรอบแรกแสดงให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษามีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถาบันอุดมศึกษามีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพเป็นการเฉพาะมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รวมทั้งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทอดด์ (Todd, 2010) พบว่า รูปแบบการประเมินผลกระทบของการแทรกแซงการจัดการความขัดแย้ง คือ การบริหารความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับสมาคมรับรองคุณภาพแอดเวนติส (Adventist Accrediting Association, 2013) มีการประเมินและรับรองการศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ การกำกับดูแลองค์การและการบริหาร สอดคล้องกับ รุจา รอดเข้ม (2547) พบว่า รูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีตัวแปรสาเหตุ คือ โครงสร้างองค์การ สอดคล้องกับ ธวัช กรุดมณี (2550) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการผลิต ความมีประสิทธิภาพ การรักษาสภาพองค์การ และความพึงพอใจต่อองค์การอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลองค์การได้ร้อยละ 72.4 คือ (1) ความสัมพันธ์กับชุมชน (2) โครงสร้างองค์การ (3) นโยบายและการปฏิบัติ (4) ทรัพยากรและเทคโนโลยี สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุคุณภาพการศึกษาไทย คือ คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา ผลการสังเคราะห์

งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ามีปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ ลักษณะและกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์การอยู่ในระดับดีมาก แตกต่างจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่าวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การตามที่ส่วนกลางกำหนดซึ่งโครงสร้างของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขค่อนข้างใหญ่โตทำให้เกิดความล่าช้าในการปรับเปลี่ยนองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การเกิดความล่าช้าไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคการสื่อสารไร้พรมแดนในปัจจุบัน

2. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก นำสู่การอภิปรายผลดังนี้

2.1 ความตรงของโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก ได้พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในบทที่ 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า การพัฒนาโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ ได้แก่ ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2) ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2) ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันสอดคล้องกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ดังนั้นถ้าค่าไคสแควร์มีค่าต่ำมาก หรือมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าไรแสดงว่าโมเดลอิสระสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติต้องยอมรับสมมติฐาน H_0 ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลมีข้อจำกัดในกรณีที่มีค่าสูง เพราะจะทำให้ค่าไค-สแควร์สูงมากจนอาจทำให้สรุปผลได้ไม่ถูกต้อง จึงแก้ไขโดยการพิจารณาอัตราส่วนไค-สแควร์ (χ^2 / df) ซึ่งควรมีค่าน้อยกว่า 2.00 ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า $\chi^2 = 78.44$, $df = 58$, และ $\chi^2 / df = 1.35$ แสดงว่าโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) 2) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องกลมกลืนจากโมเดลก่อนปรับและหลังปรับโมเดลมีค่าอยู่ระหว่าง 0 - 1 ดัชนี GFI พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากค่าไคสแควร์ในการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล ถ้าค่าไคสแควร์มีค่าสูงเมื่อเทียบกับองศาอิสระ นักวิจัยจะปรับโมเดลใหม่แล้ววิเคราะห์ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ค่าไคสแควร์ที่ได้ใหม่นี้ถ้ามีค่าลดลงมากกว่าค่าแรกแสดงว่าโมเดลใหม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล เชิงประจักษ์ดีขึ้น ค่าดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทั่วไปดัชนี GFI มีค่า

ตั้งแต่ 0 ถึง 1.00 และค่าดัชนี GFI ที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 เป็นต้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า GFI = 0.98 และ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ซึ่งเป็นการนำ ดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงองศาความอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI และค่าดัชนี AGFI มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1.00 และค่าดัชนี AGFI ที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 เป็นต้นไป พบว่า มีค่า AGFI = 0.96 แสดงว่าโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้งผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าดัชนี รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual : RMR) ซึ่งเป็นดัชนีที่ใช้บอกขนาดของส่วนที่เหลือโดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบได้ทั้งกรณีข้อมูลชุดเดียวกันและข้อมูลต่างชุดกัน ดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ศูนย์แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าดัชนี RMR ที่ยอมรับได้ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า RMR = 0.008 แสดงว่าโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square error of Approximate : RMSEA) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA เท่ากับศูนย์ แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก ค่า RMSEA น้อยกว่า 0.05 ค่าระหว่าง 0.05 - 0.08 แสดงว่าโมเดลค่อนข้างสอดคล้องกลมกลืน ค่า RMSEA อยู่ระหว่าง 0.08 - 0.10 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนเล็กน้อย ค่า RMSEA มากกว่า 0.10 แสดงว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า RMSEA = 0.025 แสดงว่าโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สังวรรณ รัตตะระโทก, 2553 : 34-35; สุภมาส อังสุโชติ สมถวิล วิจิตรรรรณา และรัชนี้กุล ภิญญาวัฒน์, 2553 : 98; นงลักษณ์ วีรัชชัย, 2542 : 52-60)

2.2 โมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบพบว่าวัฒนธรรมองค์การสามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้ดีที่สุด รองลงมาคือพันธกิจอุดมศึกษา การบริหารองค์การ และ ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์การตามลำดับนำสู่การอภิปรายผลดังนี้

2.2.1 วัฒนธรรมองค์การ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ 0.99 แสดงว่าตัวแปรแฝงวัฒนธรรมองค์การสามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้ดีที่สุด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้คือการมีส่วนร่วม การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

การทำงานเป็นทีม และการคิดเป็นระบบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.81 0.80 0.79 0.79 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ระหว่าง 0.84 – 0.89 จากข้อค้นพบดังกล่าว อภิปรายผลได้ว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวแปรมีค่าใกล้เคียงกัน จึงสามารถวัดผลกระทบด้าน วัฒนธรรมองค์การได้ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการจะพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด องค์การจึง ต้องให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีม และ การคิดเป็นระบบ สอดคล้องกับ เลมาตรี (Lemaitre, et al., 2010) พบว่า ผลกระทบของ การประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัยคือมีการเชื่อมโยงกระบวนการรับรอง คุณภาพเข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยงการประกันคุณภาพกับภาระงาน สอดคล้องกับ ฮาร์เวย์ (Harvey, 2006) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพ คือการปรับปรุงตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ หน่วยประกันคุณภาพภายใน และระบบ กลไกในการประกันคุณภาพ การนำผล การประเมินภายนอกไปสู่การปรับปรุง สอดคล้องกับชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2553 อ้างถึงใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2553 ข) กล่าวไว้ ว่าการร่วมรับผิดชอบในการสร้าง “วิถีชีวิตคุณภาพ” ทั้งนี้หมายถึงรวมถึงกระบวนการคิด การพูด การกระทำและการตัดสินใจซึ่งจะนำไปสู่วัฒนธรรมองค์การที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ กิตติยา สีอ่อน (2547) โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในมีการทำงานแบบวงจร คุณภาพ

2.2.2 พันธกิจอุดมศึกษา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.97 แสดงว่าตัว แปรแฝงพันธกิจอุดมศึกษาสามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้คือการเรียนการสอน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การวิจัย และ การบริการวิชาการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91 0.81 0.75 และ 0.73 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ระหว่าง 0.74 – 0.84 จากข้อค้นพบดังกล่าวอภิปราย ผลได้ว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการเรียนการสอนสามารถวัดผลกระทบด้านพันธกิจอุดมศึกษาได้ดี ที่สุด เพราะการพัฒนานักศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตให้มีความรู้ความสามารถตามความต้องการของชุมชนสังคม และประเทศชาติในอนาคต สอดคล้อง กับดเยต (Dyett, 2011) พบว่า การเรียนรู้การพัฒนาการบริหารส่งผลกระทบต่อการเพิ่มจำนวน นักเรียนในชุมชน และมีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ ฟอสแนค (Fosnacht, 2011) พบว่า ผลกระทบของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนที่เข้าศึกษา ในระดับวิทยาลัยพบว่าส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางวิชาการ สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ เยาหมิง (Yaoming, et al., 2009) พบว่า ผลกระทบของการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามี 3 ประการคือ วิธีการสอนของอาจารย์ วิธีการเรียนของ ผู้เรียน และวิธีการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ แกรแฮม (Graham, 2003) พบว่า เทคโนโลยี การจัดการความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภายในองค์กรก่อให้เกิดผลกระทบ 2 ประการ คือ

มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเกี่ยวกับการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้สอดคล้องกับ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2555 อ้างถึงใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา(องค์การมหาชน), 2555) กล่าวไว้ว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) มีเป้าหมายการประเมินที่ชัดเจน คือ คุณภาพศิษย์ รองลงมา ได้แก่การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการวิจัย สำหรับการบริการวิชาการมีอิทธิพลต่อพันธกิจ อุดมศึกษาน้อยที่สุดอาจมีสาเหตุมาจากการสนับสนุนด้านวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก ชุมชนสังคม การบูรณาการบริการวิชาการเข้ากับพันธกิจด้านอื่นๆ สอดคล้องกับ สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2550 ข) ผลการประเมินการ ประกันคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไทยรอบแรกด้านการบริการวิชาการมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.98 อยู่ในระดับพอใช้ ผลการประเมินดังกล่าวนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วน สำหรับสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนด ให้เป็นวาระแห่งชาติในการผลิต การพัฒนา รักษาระดับ คุณภาพอาจารย์อุดมศึกษาให้ได้มาตรฐาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์อุดมศึกษามีวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ได้มาตรฐาน เพื่อ ปฏิบัติภารกิจ “วิจัยในเรื่องที่สอน บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สอนในเรื่องที่ วิจัย” ผลการประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษาในรอบสองเมื่อเปรียบเทียบกับรอบแรกแสดงให้เห็น ว่าสถาบันอุดมศึกษามีพัฒนาด้านบริการวิชาการดีขึ้น

2.2.3 การบริหารองค์การ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.96 แสดงว่า ตัวแปรแฝงการบริหารองค์การสามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้คือนโยบายองค์การ งบประมาณ บุคลากร และโครงสร้างองค์การ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 3 ตัวแปร คือ นโยบายองค์การ งบประมาณ บุคลากร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.78 และโครงสร้างองค์การมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.71 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ระหว่าง 0.68 – 0.85 จากข้อ ค้นพบดังกล่าวอภิปรายผลได้ว่าตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรคือ ด้านนโยบายองค์การ งบประมาณ และบุคลากรสามารถวัดผลกระทบด้านการบริหารองค์การได้ดีที่สุดและใกล้เคียง กันดังนั้นองค์การต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาภายในองค์การ และ ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรในทุกๆระดับ จากรายงานการ สังเคราะห์การประเมินภายนอกรอบแรกด้านการบริหารจัดการได้คะแนนเท่ากับ 2.44 อยู่ใน ระดับพอใช้บางสถาบันยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพเป็นการเฉพาะ จึงมี ข้อเสนอแนะผู้บริหารให้นำผลการประเมินไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วนสำหรับ สถาบันอุดมศึกษา อาทิ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ เร่งรัดการ ปรับปรุงกฎกระทรวง ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพมี เอกภาพ ทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก รวมทั้งประกอบด้วยระบบการประกัน คุณภาพที่ครบถ้วนทั้งระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบการติดตามคุณภาพ และระบบการ

ประเมินคุณภาพ ทำให้ผลการประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสองมีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพเป็นการเฉพาะมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รวมทั้งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การพัฒนางานการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสำหรับด้านโครงสร้างองค์การมีอิทธิพลต่อการบริหารองค์การน้อยที่สุดอาจมีสาเหตุมาจากการบริหารสถาบันอุดมศึกษานั้นผู้บริหารต้องคำนึงถึงความเป็นองค์การให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยทุกองค์ประกอบ เช่น สนับสนุนความหลากหลายด้านความคิดสร้างสรรค์ ใช้หลักความยืดหยุ่นและอาศัยข้อมูลตัดสินใจ ทำให้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การพบได้น้อย สอดคล้องกับสมาคมรับรองคุณภาพแอดเวนติส (Adventist Accrediting Association, 2013) มีการประเมินและรับรองการศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ การกำกับดูแลองค์การและการบริหาร สอดคล้องกับ รุจา รอดเข็ม (2547) พบว่า รูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีตัวแปรสาเหตุ คือ โครงสร้างองค์การ สอดคล้องกับ ธวัช กรุดมณี (2550) พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลองค์การได้ร้อยละ 72.4 คือ (1) ความสัมพันธ์กับชุมชน (2) โครงสร้างองค์การ (3) นโยบายและการปฏิบัติ (4) ทรัพยากรและเทคโนโลยี สอดคล้องกับวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การตามที่ส่วนกลางกำหนดซึ่งโครงสร้างของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขค่อนข้างใหญ่โตทำให้เกิดความล่าช้าในการปรับเปลี่ยนองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การเกิดความล่าช้าไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคการสื่อสารไร้พรมแดนในปัจจุบัน

2.2.4 ชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การ มีค่านำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.94 แสดงว่าตัวแปรแฝงชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การสามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้คือ ชื่อเสียงองค์การ ทักษะปฏิบัติ และความสามารถทางวิชาการ มีค่านำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.86 0.79 0.78 และ 0.69 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ระหว่าง 0.79 - 0.90 จากข้อค้นพบดังกล่าวอภิปรายผลได้ว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านคุณธรรมจริยธรรมสามารถวัดผลกระทบด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การได้ดีที่สุดแสดงว่าความประพฤติปฏิบัติที่ดีของนักศึกษา บัณฑิตและบุคลากร และความคิดที่ดีงามตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ การสร้างสรรคสังคมที่ดีทำให้องค์การมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องชมเชยจากชุมชนสังคม รองลงมาคือชื่อเสียงองค์การ และทักษะปฏิบัติ สามารถวัดผลกระทบด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การใกล้เคียงกันสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2549) กล่าวไว้ว่าการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณธรรมควรประกอบด้วยคุณธรรมที่พึงประสงค์ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจ ความไม่ทอดทิ้งกัน ความมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความขยันขันแข็ง อดทน อดกลั้น พึ่งตนเองได้ ไม่มัวเมาในอบายมุข สัมมาชีพ มีความพอเพียง ความเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคน สามารถรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำอย่าง

เสมอภาค อนุรักษ์วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ มีการใช้อย่างเป็นธรรม และ ยั่งยืน ความยุติธรรม และแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และ การพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้นอย่าง ต่อเนื่องสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ศึกษาคุณลักษณะของคนไทยที่พึง ประสงค์ คือด้านร่างกาย มีสุขภาพ ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีการพัฒนาการในด้านร่างกายและ สติปัญญาอย่างสมบูรณ์ตามช่วงวัย ด้านจิตใจ รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมต่างๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี ด้านความรู้ สามารถรู้สึกในแก่นสาระของวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิงสหวิทยาการและเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ ไกลโดยสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตที่จะมาถึงได้ ด้านทักษะความสามารถ มีทักษะใน ด้านการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะการอาชีพ ทักษะทางสุนทรีย์ และทักษะการจัดการที่ดี และด้าน ลักษณะชีวิตมีความขยันอดทน หุ่่มเท ทำงานหนัก มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์มีวิสัยทัศน์ ทำทุกอย่างอย่างดีที่สุด มีจิตสำนึก ประชาธิปไตยเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกต่อผู้อื่นและส่วนรวม รวมทั้งมีลักษณะชีวิตแห่งความประหยัดอดออมสอดคล้องกับ รุจา รอดเข็ม (2547) มนตรี จุฬาวัดมล (2543) พบว่า บุคลากรที่ได้ทำกิจกรรมที่มุ่งช่วยเหลือ หรือเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคมเป็นหลัก ทำให้ได้รับการยอมรับ ยกย่องชมเชยจาก หน่วยงานภายนอก ชุมชน สังคม สำหรับความสามารถทางวิชาการ มีอิทธิพลต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์องค์กรการน้อยที่สุดอาจมีสาเหตุมาจากการเขียนหนังสือ ตำรา การพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาในบริบทของการจัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ในประเทศไทยยังมี น้อย สอดคล้องกับ แกรแฮม (Graham, 2003) พบว่า เทคโนโลยีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการ เรียนรู้ภายในองค์กรก่อให้เกิดผลกระทบ 2 ประการ คือ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเกี่ยวกับการ เรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เลมาตรี (Lemaitre, 2010) พบว่า ผลกระทบของการประกันคุณภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย คือ การพัฒนาทางวิชาการ และด้านอื่น เชื่อมโยงกับกระบวนการรับรองคุณภาพ เข้ากับการเรียนการสอน และเชื่อมโยง การประกันคุณภาพกับภาระงาน

เมื่อพิจารณาจากโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร คือ วัฒนธรรมองค์กร พันธกิจอุดมศึกษา การบริหาร องค์กร และ ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์กร มีอิทธิพลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการ วิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.99 0.97 0.96 และ 0.94 ตามลำดับ จากข้อค้นพบ ดังกล่าวอภิปรายผลได้ว่าตัวแปรแฝงทั้ง 4 ตัว สามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพ ภายนอกได้ดีโดยที่ด้านวัฒนธรรมองค์กรสามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพ ภายนอกได้ดีที่สุด ดังนั้นองค์กรจึงควรให้การสนับสนุนให้ทุกกิจกรรมและทุกกิจการในองค์กร ใช้การมีส่วนร่วม การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีม และการคิดเป็นระบบ ภายในองค์กรเพื่อสร้างองค์การให้คุณภาพมาตรฐาน รองลงมาคือพันธกิจอุดมศึกษา

การบริหารองค์การ สามารถวัดผลกระทบได้ใกล้เคียงกัน สำหรับชื่อเสียง/ภาพลักษณ์องค์การ สามารถวัดผลกระทบได้น้อยที่สุดในโมเดล แต่เมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบถือว่า สามารถวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกได้ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกและใช้ผลการประเมินดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินบุคลากร และหน่วยงานภายในองค์การ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพบุคลากร และองค์การ โดยบูรณาการ ตัวบ่งชี้ในการวัดผลกระทบเข้าไปสู่การประกันคุณภาพภายใน เช่น การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม และการคิดเป็นระบบซึ่งอยู่ในองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมองค์การหรือความสามารถด้านวิชาการ ทักษะปฏิบัติ คุณธรรม/จริยธรรม และชื่อเสียงองค์การซึ่งอยู่ในองค์ประกอบด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การ เป็นต้น

2. หน่วยงานต้นสังกัดควรประเมินผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก และนำผลการประเมินผลกระทบไปผูกโยงกับการประเมินบุคลากร การจัดสรรงบประมาณ และการสนับสนุนสิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ ในองค์การอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านชื่อเสียงองค์การ ซึ่งอยู่ในองค์ประกอบด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์องค์การ เป็นต้น เป็นการแสดงถึงการยอมรับความสามารถในด้านวิชาการของบุคลากรในสถาบัน ถือได้ว่าเป็นบทสรุปความสำเร็จของการจัดการศึกษาของสถาบันแห่งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

3. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ควรให้ความสำคัญในการประเมินผลกระทบโดยเพิ่มตัวบ่งชี้ในการประเมินผลกระทบในรอบสี่ และนำผลการประเมินผลกระทบมาใช้ขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาชาติที่ยังล้าหลัง และขาดประสิทธิภาพให้ดีขึ้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าจะต้องใช้ตัวบ่งชี้ใดเพื่อชี้้นำในการพัฒนาคุณภาพการสอนของสถาบันอุดมศึกษาไทย อาจใช้เกณฑ์ระบบ THE-QS ในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก เช่น เกณฑ์คุณภาพการสอน การประเมินชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษา งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ การอ้างอิงผลงานวิจัยที่ดีพิมพ์ในระดับชาตินานาชาติ เป็นต้น ซึ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)ควรชี้้นำโดยการนำไปใช้ในการประเมินภายนอกรอบสี่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกในบริบทขององค์การที่จัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทาง ดังนั้นควรมีการศึกษาผลกระทบของการประเมินภายนอกกับกลุ่มตัวอย่างในคณะ

อื่นๆ ให้ครอบคลุมทุกคณะ โดยอาจจัดกลุ่มตามที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด คือ คณะในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในหน่วยงานอื่นๆ ที่ไม่ใช่สถานศึกษา โดยอาจสังเคราะห์ตัวแปรเชิงสาเหตุให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร หรือหน่วยงานนั้นๆ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้การวิเคราะห์พหุระดับ (Multi-Level) เนื่องจากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบในระดับบุคคล กับในระดับคณะอาจมีความแตกต่างกัน ซึ่งปัจจุบันมีโปรแกรมช่วยวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าสนใจมากขึ้น เช่น โปรแกรม HLM หรือ M Plus เป็นต้น

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับโมเดลการวัดผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกในองค์กรที่มีหลากหลายกลุ่ม (Multi-Group) ซึ่งอาจจะทำให้ได้องค์ประกอบใหม่ๆ ที่แตกต่างออกไป